

NOTAT

12. marts 2014

Høringsnotatvedrørende L 154- Forslag til lov om erhvervsdrivende fonde og ændring af årsregnskabsloven

1. Indledning

Formålet med forslaget til en ny lov om erhvervsdrivende fonde og de foreslåede ændringer af årsregnskabsloven er at gennemføre en modernisering af lovgivningen for de erhvervsdrivende fonde svarende til den modernisering af selskabslovgivningen, som Folketinget vedtog i 2009.

En række af de største og mest betydningsfulde danske virksomheder er helt eller delvis kontrolleret af erhvervsdrivende fonde.

Det er således vigtigt for vækst og erhvervsudvikling i Danmark, at fondsmodellen også i fremtiden anses for at være attraktiv.

Forslaget har endvidere til formål at indføre øget åbenhed omkring fondene, herunder fondsbestyrelsernes dispositioner og fondenes uddelinger, samt at styrke fondsmyndighedens tilsynskompetencer.

Lovforslaget er sendt i høring den 10. juli 2013 med høringsfrist den 21. august 2013 til i alt 116 organisationer, foreninger, m.v., jf. afsnit 4. Der er modtaget høringssvar fra **29** af de hørte organisationer, foreninger, m.v. Heraf har **17** haft konkrete bemærkninger til udkastet til lovforslag.

Der er herudover modtaget **7** høringssvar fra personer, fonde m.v., der ikke var blandt den kreds af organisationer m.v., der fik tilsendt udkastet til lovforslag, men som desuagtet har ønsket at afgive kommentarer til lovforslaget.

På baggrund af høringen kan det konkluderes, at der er en generel opbakning til forslaget til den nye lov om erhvervsdrivende fonde og de foreslåede ændringer i årsregnskabsloven.

En række af de modtagne høringssvar indeholder bemærkninger af redaktionel og teknisk karakter. Disse kommentarer omhandler dog ikke substansen og beskrives derfor ikke nærmere i dette notat.

2. Generelle bemærkninger

Advokat Carsten Fode, Novo Nordisk Fonden, Landsorganisationen i Danmark (LO), De Samvirkende Købmænd (DSK) oplyser, at udkastet til den nye lov tilvejebringer fornyelse i forhold til den gældende lov om erhvervsdrivende fonde. Udkastet til lovforslag fremstår således som en tiltrængt modernisering af den gældende lov.

Novo Nordisk Fonden, Landsorganisationen i Danmark (LO), De Samvirkende Købmænd (DSK), FSR – danske revisor (FSR), Dansk Erhverv (DE), Lønmodtagernes Dyrtidsfond (LD) finder det godt, at der skabes den nødvendige lighed med lovgivningen for andre virksomheder end fonde.

Dansk Aktionærforening, FSR – danske revisor (FSR), Dansk Erhverv (DE), Håndværksrådet (HVR) og Lønmodtagernes Dyrtidsfond (LD) bemærker at det er positivt, at der er i lovforslaget er fokus på om øget tilsyn, større åbenhed og gennemsigtighed, og at det medfører forbedringer i forhold til den gældende lov.

Danmarks Rederiforening, Advokatrådet og Danske Advokater oplyser at det er positivt, at lovforslaget i vid udstrækning baserer sig på Erhvervsfundsudvalgets rapport og anbefalingerne heri.

Kommentar: *På baggrund af de tilbagemeldinger, der er modtaget under høringen, har det kunnet konstateres, at det generelle billede er, at der er støtte til den foreslåede nye lov om erhvervsdrivende fonde og de foreslåede ændringer af årsregnskabsloven.*

2.1. Høringsproces

FSR – danske revisor (FSR) og Advokatrådet anfører, at det er utilfredsstillende, at et så omfattende og ret vanskeligt tilgængeligt lovudkast sendes i høring midt i sommerferieperioden, med frist til at afgive bemærkninger den 21. august 2013.

Kommentar: *Lovforslaget har været i offentlig høring fra den 10. juli 2013 til den 21. august 2013. Hertil skal bemærkes, at udkastet til lovforslag i meget høj grad bygger på Erhvervsfundsudvalgets rapport fra december 2012. I lyset heraf vurderes det, at høringsperioden har været tilstrækkelig.*

Høringen af forslaget til en ny lov om erhvervsdrivende fonde har været offentliggjort på Høringsportalen og Erhvervsstyrelsens hjemmeside, således at blandt andet de mindre erhvervsdrivende fonde har haft mulighed for at blive informeret om høringen og muligheden for at komme med bemærkninger til lovforslaget. Der er i den forbindelse modtaget 4 hørings svar fra personer, fonde m.v., der ikke var blandt den kreds af organisationer m.v., der fik tilsendt udkastet til lovforslaget.

3. Bemærkninger til lovforslagets konkrete indhold

Kommenteringen af høringssvarene vil ske med udgangspunkt i følgende opdeling:

- 3.1. Lovens anvendelsesområde
- 3.2. Registrering
- 3.3. Stiftelse
- 3.4. Fondsmyndighed
- 3.5. Ledelse
- 3.6. Medarbejderrepræsentation
- 3.7. Revisor
- 3.8. Uddelinger og anden kapitalafgang
- 3.9. Klageadgang
- 3.10. De foreslåede ændringer i årsregnskabsloven
- 3.11. Ikrafttræden
- 3.12. Øvrige forhold

3.1. Lovens Anvendelsesområde

3.1.1. *En samlet lov for erhvervsdrivende og ikke-erhvervsdrivende fonde*
Advokatrådet og Danske Advokater finder, at en konsolidering af de to fondslove i en samlet fondslov bør overvejes.

Kommentar: *Der er på trods af en række ligheder mellem de erhvervsdrivende fonde og de ikke-erhvervsdrivende fonde fortsat også ervæsentlige forskelle. Hensigten med en modernisering af erhvervsfundslovgivningen har været at skabe effektive og tidssvarende rammer for den erhvervsmæssige udvikling via fondsejerskabsmodellen. Erhvervsfundsudvalget er i den forbindelse blevet bedt om at udarbejde et udkast til ændring af lov om erhvervsdrivende fonde.*

Der er i lyset heraf, ikke lagt op til en samlet fondslov for de erhvervsdrivende fonde og de ikke-erhvervsdrivende fonde.

3.1.2. Definition på erhvervsdrivende fond

Danske Advokater oplyser, at de tilslutter sig forslaget om at indføre en eksplicit definition på begrebet ”erhvervsdrivende fond” i den nye lov.

Kommentar: *Spørgsmålet om indførelse af en definition på en erhvervsdrivende fond blev drøftet i Erhvervsfundsudvalget. Som foreslået af Erhvervsfundsudvalget indeholder lovforslaget forslag om indførelse af en definition herpå, således at der opnås yderligere klarhed om retstilstanden på dette punkt.*

3.1.3. Erhvervsdrivende fondes navn

FSR – danske revisor (FSR) anfører, at erhvervsdrivende fonde bør have såvel ret som pligt til at anvende ”EF” eller ”erhvervsdrivende fond” i fondens officielle navn svarende til, hvad der gælder for aktieselskaber og anpartsselskaber, og med tilsvarende rettigheder til at anvende binavne,

blot det fulde navn fremgår af fodnote/brevpapir. Herved vil der efter FSRs opfattelse blive skabt klarhed omkring en fonds status som erhvervsdrivende eller ikke-erhvervsdrivende fond, hvilket efter de nugældende regler ikke fremgår ud fra navnet alene. FSR finder i forlængelse heraf, at videreførelsen af overgangsordningen om undtagelse af fonde stiftet før den 1. januar 1985 fra kravet om at have navne, hvori "Fond" indgår, bør overvejes i forlængelse heraf, idet denne overgangsordning indebærer, at status som fond ikke nødvendigvis fremgår af navnet.

Kommentar: *Spørgsmålet om erhvervsdrivende fondes navne, herunder betegnelse, har været drøftet i Erhvervsfundsudvalgets rapport. Den foreslåede bestemmelse bygger på udvalgets forslag, som blev vurderet som det mest hensigtsmæssige i forhold til at give fondene mulighed for at distancere sig fra andre selskabs- og virksomhedsformer, men samtidig fastholde en fleksibilitet for de fonde, som ikke ønsker at foretage ændringer i fondens navn. Udvalget fandt dog samtidigt, at det kan være u hensigtsmæssigt for erhvervsdrivende fonde, hvis de bliver pligtige til at anvende betegnelsen "erhvervsdrivende fond" i navnet eksempelvis i forbindelse med en fonds almennyttige aktiviteter og ved uddelinger vil velgørende formål m.v.*

Undtagelsen for fonde stiftet før 1985 er en videreførelse af gældende ret, som skal sikre, at eksisterende fonde kan fastholde deres navn som fastlagt af stifteren før fondslovenes indførelse, så stifters velerhvervede rettigheder respekteres. Der er ikke tungtvejende argumenter, der kan begrunde en ændring i den eksisterende overgangsordning.

3.2. Registrering

3.2.1. Generel anmeldelsesfrist på 2 uger

Advokatrådet og Danske Advokater finder, at en generel frist på 2 uger i modsætning til de nuværende frister på henholdsvis 3 måneder ved stiftelsen og 4 uger ved ændringer er for kort. Navnlig i forhold til stiftelsessituationen kan der efter Advokatrådets opfattelse være behov for en længere frist.

Kommentar: *En overtrædelse af den foreslåede anmeldelsesperiode på 2 uger for erhvervsdrivende fonde vil ikke på samme vis som for aktie- og anpartsselskaber resultere i en registreringsnægtelse af anmeldelsen. Den foreslåede bestemmelse er således alene en ordensforskrift, som har til formål at tilskynde til hurtig anmeldelse, og overtrædelse heraf vil ikke kunne medføre registreringsnægtelse.*

Erhvervsfundsudvalget har støttet reduktionen af anmeldelsesfristen til 2 uger. Lovforslaget svarer således til Erhvervsfundsudvalgets forslag.

Som følge heraf ændres den foreslåede anmeldelsesperiode på 2 uger for erhvervsdrivende fonde ikke.

3.2.2. Indførelse af register over ikke-erhvervsdrivende fonde

Landsorganisationen i Danmark (LO) med støtte fra Kommunale Tjenestemænd og Overenskomstansatte gør i deres høringssvar opmærksom på, at der i Erhvervsfundsudvalgets rapport var stillet forslag om registrering af ikke-erhvervsdrivende fonde, hvorved der blev indført øget offentlighed om de ikke-erhvervsdrivende fonde, eventuelt gennem registrering og offentliggørelse i et samlet offentligt register, således at der blev registreret en række basisoplysninger om disse fonde. LO tilkendegiver i høringssvaret, at de gerne vil gentage denne opfordring.

Advokatrådet og Danske Advokater opfordrer ligeledes til, at der indføres lovkrav om registrering af ikke-erhvervsdrivende fonde, således som Erhvervsfundsudvalget opfordrede til i deres rapport.

Kommentar: *Kommissoriet for arbejdet i erhvervsfundsudvalget vedrørte en modernisering af erhvervsfundslovgivningen, og de ikke-erhvervsdrivende fonde var således ikke omfattet heraf. Spørgsmålet om registrering af ikke-erhvervsdrivende fonde blev imidlertid rejst i Erhvervsfundsudvalget. Et flertal i udvalget anførte i udvalgets rapport, at de ønskede at opfordre til, at det overvejes at indføre øget offentlighed om de ikke-erhvervsdrivende fonde, gerne gennem registrering og offentliggørelse i et samlet offentligt register.*

Regeringen har på baggrund af Erhvervsfundsudvalgets anbefaling overvejet behovet for at (gen)indføre et register for de ikke-erhvervsdrivende fonde. Regeringen har imidlertid fundet, at der ikke er tilstrækkelig grundlag for at genindføre et register, også henset til de omkostninger der er forbundet hermed. Det bemærkes herved i øvrigt, at de oplysninger, der i givet fald ville være tilgængelige om de ikke-erhvervsdrivende fonde i et sådant register, vil kunne indhentes ved at indgive anmodning om aktindsigt til fondsmyndigheden.

3.2.3. Indførelse af register over fonde undtaget eller ikke omfattet af fondslovene

Advokatrådet og Danske Advokater bemærker, at det fremgår af udkastet til lovforslag, at Erhvervsstyrelsen fremadrettet ikke skal føre en fortegnelse over de fonde, der er undtaget fra erhvervsfundslovens anvendelsesområde. Efter Advokatrådets opfattelse er der imidlertid et særligt behov for større offentlighed og juridisk klarhed om den juridiske status for de fonde, der er undtaget fra de to fondslove. Det nævnes i den forbindelse, at disse undtagne fonde på nuværende tidspunkt i CVR-registret typisk er registreret som foreninger, og at der ofte hos fondene selv er uklarhed om den juridiske status, herunder om permutationskrav. Advokatrådet opfordrer i forlængelse heraf til, at der i lovudkastet indføres krav om, at fonde, der er undtaget fra erhvervsfundsloven i medfør af de foreslåede bestemmelser i § 2, stk. 3, og § 3, skal registreres i CVR-registret med en passende virksomhedsform, f.eks. ”Andre selvejende institutioner – undtaget fra fondslovene”. Advokatrådet finder endvidere, at

det bør overvejes at stille krav om registrering af oplysninger på samme niveau, som følger af lov om visse erhvervsdrivende virksomheder.

Kommentar: *I henhold til den gældende bestemmelse i lov om erhvervsdrivende fondes § 1, stk. 6, skal Erhvervsstyrelsen føre en liste over de erhvervsdrivende fonde, der er undtagne eller ikke-omfattede af lov om erhvervsdrivende fonde. Formålet med at føre denne fortegnelse over undtagne fonde var oprindeligt, at offentligheden skulle have mulighed for at få oplysninger om navn, hjemsted og formål for de fonde, som ikke er omfattet eller undtaget efter den gældende lovs § 1, stk. 4 og 5, som er foreslået videreført som nye § 2, stk. 3, og § 3.*

Erfaringerne med denne fortegnelse har vist, dels at der ikke bliver indgivet de relevante oplysninger, der er nødvendige for, at Erhvervsstyrelsen som registreringsmyndighed kan føre fortegnelsen, dels at fortegnelsen kun har været efterspurgt i meget få tilfælde. Da fortegnelsen på denne baggrund anses for overflødig, er bestemmelsen foreslået ophævet.

I lyset heraf vurderes det ikke som hensigtsmæssigt at indføre krav om registrering af samtlige fonde, der er undtaget fra henholdsvis lov om erhvervsdrivende fonde og lov om fonde og visse foreninger. Dette skal også ses i sammenhæng med, at en afvejning mellem ressourcer forbundet med opgaven og nytteværdien heraf viser, at nytten af indførelsen af et krav herom ikke vurderes at stå mål med omkostningerne.

3.3. Stiftelse

3.3.1. Registrering af stifter i Erhvervsstyrelsens it-system

Advokatrådet og Danske Advokater finder, at det er uhensigtsmæssigt, at der i udkastet til lovforslag ikke er indført en bestemmelse om, at stifteren af en fond skal registreres i Erhvervsstyrelsens it-system, uanset at vedtægten for en erhvervsdrivende fond skal indeholde oplysning herom. Advokatrådet og Danske Advokater nævner i relation hertil, at det ikke er alle vedtægter, der med tilstrækkelig klarhed indeholder oplysninger om stifter, ligesom forholdet mellem fond og stifter er et centralt tema i fongsretten og relevant i flere af lovens bestemmelser. Det bør derfor efter Advokatrådets opfattelse være muligt at identificere stifter på en let og tilgængelig måde.

Kommentar: *I henhold til gældende bestemmelse i lov om erhvervsdrivende fonde § 56 a, stk. 1, registreres oplysninger om stifter i Erhvervsstyrelsens it-system, medmindre Erhvervsstyrelsen beslutter andet.*

På nuværende tidspunkt registreres stifter ikke i Erhvervsstyrelsens it-system, idet der er krav om, at stifter skal fremgå af vedtægten for en erhvervsdrivende fond. Erhvervsstyrelsen har således vurderet, at der ikke var behov for, at oplysningerne om stifter fremgik både af fondens vedtægt samt Erhvervsstyrelsens it-system, uanset at forholdet mellem fonden og dens stifter som påpeget af Advokatrådet og Danske Advokater er et

centralt tema i fondsretten. Kravet om angivelse af stifter i vedtægten for en erhvervsdrivende fond gælder i øvrigt alene for fonde, der er stiftet efter den 1. januar 1985, hvilket også skal ses i sammenhæng med, at det i en række ældre fonde er meget vanskeligt entydigt at fastlægge, hvem fondens stifter var. En registrering af stifter i Erhvervsstyrelsens it-system vil ikke løse denne problemstilling. Det vurderes i lyset heraf som en hensigtsmæssig løsning, at der i lovforslaget er indført hjemmel til, at Erhvervsstyrelsen kan indføre regler om, at stifter skal registreres i styrelsens it-system, og hvilke oplysninger der i givet fald skal medsendes i den forbindelse, hvis dette på et senere tidspunkt skønnes hensigtsmæssigt.

3.4. Fondsmyndighed

3.4.1. Fondsmyndighedskompetencen

Carlsbergfondetanføreren, at de er tilfredse med, at de erhvervsdrivende fonde, der i dag har Civilstyrelsen som fondsmyndighed, vil kunne bevare sin mangeårige tilknytning til Justitsministeriet (Civilstyrelsen) som fondsmyndighed. Fonden bemærker i den forbindelse, at fonden ikke agter at gøre brug af den foreslåede mulighed for at tilvælge Erhvervsstyrelsen som fondsmyndighed. Carlsbergfondet nævner, at fonden altid har haft et nært samarbejde med Justitsministeriet, der altid har vist stor forståelse og imødekommenhed overfor fondens behov for at kunne foretage forandringer og tilpasninger i fondens vedtægter. Carlsbergfondet nævner i den forbindelse, at Justitsministeriet igennem årene har ydet den ypperste juridiske ekspertise i processen og har på den fornemmeste vis og med stor smidighed, flere gange skullet godkende fundatsændringer i ofte ret komplekse forløb med betydelige økonomiske og børsmæssige konsekvenser, ligesom der har været et meget fortroligt samarbejde mellem fonden og Justitsministeriet.

Egmont Fonden oplyser ligeledes, at det for dem er af væsentlig betydning, at den historiske tilknytning, fonden har haft med Justitsministeriet, kan fortsætte og viderebygges til gavn for forretningen.

Advokat Carsten Fode, der oplyser, at han er bestyrelsesmedlem i en række fonde, såvel erhvervsdrivende som ikke-erhvervsdrivende, finder, at en række hensyn taler for, at Erhvervsstyrelsen fremadrettet bør være fondsmyndighed for alle erhvervsdrivende fonde. Carsten Fode anfører til støtte herfor, at den foreslåede videreførelse af opdelingen af fondsmyndighedsopgaven gør det vanskeligt at besvare spørgsmålet om, hvem der er fondsmyndighed for en konkret fond. Carsten Fode finder endvidere, at den delte fondsmyndighedskompetence indebærer risiko for, at der udvikles forskellig administrativ praksis, ligesom to myndigheder er nødsaget til at opretholde knowhow inden for samme område, hvilket er uhenigtsmæssigt. Carsten Fode bemærker desuden, at der ikke er et tilstrækkeligt antal fonde, der har Civilstyrelsen som fondsmyndighed, til at det er rimeligt at opretholde en sideordnet kompetence mellem Civilstyrelsen og Erhvervsstyrelsen. Da Erhvervsstyrelsen er fondsmyndighed for godt

1100 af de godt 1300 erhvervsdrivende fonde, finder Carsten Fode, at samling af fondsmyndighedsopgaven hos Erhvervsstyrelsen kan begrundes ud fra en retssikkerhedsmæssig betragtning. Endelig anfører Carsten Fode, at visse erhvervsdrivende fondes historiske tilknytning til Justitsministeriet efter hans opfattelse ikke er et holdbart argument for en videreførelse af den gældende opdeling af fondsmyndighedskompetencen.

Landsorganisationen i Danmark (LO) med støtte fra Kommunale Tjenestemænd og Overenskomstansatte bemærker, at den historisk betingede opdeling af fondsmyndighedskompetencen mellem Erhvervsstyrelsen og Civilstyrelsen desværre ikke er løst. LO finder det ikke hensigtsmæssigt, at myndighedsbehandlingen af de erhvervsdrivende fonde foregår i to helt forskellige styrelser og endog i et vist omfang skal behandles i begge styrelser. LO finder således, at hensynet til en ensartet praksis, en rimelig sagsbehandlingstid samt effektiv sagsbehandling tilsiger kun en myndighedsbehandling. LO bemærker i den forbindelse også, at argumentationen i lovforslagets bemærkninger og i Erhvervsfundsudvalgets rapport for at opretholde den nuværende opdeling af fondsmyndighedskompetencen mellem Erhvervsstyrelsen og Civilstyrelsen ikke kan begrunde opretholdelsen af den efter LOs opfattelse besynderlige konstruktion.

Danmarks Rederiforening oplyser, at foreningen støtter Erhvervsfundsudvalgets overvejelser vedrørende spørgsmålet om fondsmyndighed, herunder, at man løsrevet fra historiske bindinger i dag ville vælge at placere tilsynsopgaven hos én offentlig myndighed med henblik på at opnå den mest effektive opgaveadministration.

De Samvirkende Købmænd (DSK) anfører, at det vil gavne erhvervslivet, hvis man samler fondsmyndigheden hos Erhvervsstyrelsen, der i forvejen har en væsentlig del af den erhvervsrettede lovgivning i Danmark. Baggrunden for dette er, at DSK gennem årene har fulgt arbejdet i en række fonde tæt, og de er i den forbindelse flere gange blevet opmærksom på u hensigtsmæssighederne, når der er opstået spørgsmål om, hvem der er fondsmyndighed for en given fond, eller der skal indhentes samtykke fra fondsmyndigheden til vedtægtsændringer eller lignende. DSK nævner i den forbindelse også, at der med forslaget til den nye lov om erhvervsdrivende fonde skabes parallelitet til selskabsloven, som i forvejen administreres af Erhvervsstyrelsen. Det er derfor DSKs opfattelse, at det vil være mest hensigtsmæssigt at samle fondsmyndighedens opgaver hos Erhvervsstyrelsen.

FSR – danske revisorer (FSR) finder, at opdelingen af fondsmyndighedsopgaven er historisk betinget. FSR finder, at disse bestemmelser er uoverskuelige og ikke særligt brugervenlige for overblikket over, hvem der udøver fondsmyndigheden over hvilke fonde. Af hensyn til klarhed om anmeldelse, tilsyn, ensartet behandling af sager og rapporteringspligter m.v. anbefaler FSR, at fondsmyndigheden alene varetages af Erhvervsstyrelsen for erhvervsdrivende fonde og af Civilstyrelsen for ikke-erhvervsdrivende fonde. En sådan løsning vil efter FSRs opfattelse også

være hensigtsmæssig, fordi Erhvervsstyrelsen allerede har tilsynet med de fleste kapitalselskaber, som i vidt omfang er reguleret på analog vis. Alternativet til denne helt klare opdeling ville efter FSRs opfattelse være, at erhvervsdrivende fonde med hovedfokus på erhvervsaktivitet blev underlagt Erhvervsstyrelsens tilsyn, og erhvervsdrivende fonde med hovedfokus på uddelingsaktivitet hørte til under Civilstyrelsen.

Advokatrådet og Danske Advokater finder, at der bør arbejdes for, at fondsmyndighedsopgaven vedrørende erhvervsdrivende og ikke-erhvervsdrivende fonde samles hos en fondsmyndighed. Hvis tiden ikke skønnes moden hertil, anbefaler Advokatrådet og Danske Advokater, at der fremover alene skal være en fondsmyndighed for de erhvervsdrivende fonde. En koncentration af fondsmyndighedsopgaven for de erhvervsdrivende fonde hos en myndighed vil efter Advokatrådets og Danske Advokaters opfattelse fjerne den tvivl, der kan være om, hvorvidt det er Erhvervsstyrelsen eller Civilstyrelsen, der er rette fondsmyndighed for den enkelte erhvervsdrivende fond, ligesom en vil indebære en administrativ forenkling for alle involverede parter med deraf følgende mulighed for øget effektivitet og besparelser. En sammenlægning vil desuden understøtte en ensartet regel anvendelse og praksis – ikke mindst på de områder, der indebærer udøvelse af skøn eller fortolkning. Overgang til en fondsmyndighed vil i henhold til Advokatrådet og Danske Advokater endvidere kunne effektivisere tilsynsopgaven og også på dette område mindske risikoen for forskelle i den måde, hvorpå loven administreres. En sammenlægning vil således efter Advokatrådets og Danske Advokaters mening kunne styrke retssikkerheden på området, ligesom en koncentration af myndighedsopgaven vil kunne lette offentliggørelse af væsentlig administrativ praksis. Som følge af de erhvervsdrivende fondes erhvervsdrift og den omstændighed, at lovforslaget i væsentligt omfang baserer sig på selskabsloven, bør Erhvervsstyrelsen efter Advokatrådets og Danske Advokaters opfattelse være fondsmyndighed for de erhvervsdrivende fonde.

Dansk Erhverv anfører, at der ikke er grund til at opretholde to fondsmyndigheder. Efter Dansk Erhvervs opfattelse bør der af administrative og omkostningsmæssige grunde kun være en fondsmyndighed, og den bør ligge hos Erhvervsstyrelsen for derved at skabe den rette parallelitet til selskabsloven.

DI finder, at det bør præciseres, at den foreslåede bestemmelse om fordelingen af fondsmyndighedskompetencen er en videreførelse af, hvad der gælder i dag efter den gældende lov.

Lønmodtagernes Dyrtidsfond (LD) anfører, at det efter LDs opfattelse forekommer mest hensigtsmæssigt, at fondsmyndighedsopgaven samles under én myndighed, som kan sikre en ensartet sagsbehandling i relation til lov om erhvervsdrivende fonde, og en passende ensartethed i relation til den øvrige regulering på det erhvervsretlige område, således som der også er argumenteret for i Erhvervsudvalgets rapport. LD finder endvide-

re, at indførelse af én fondsmyndighed for alle erhvervsdrivende fonde endvidere vil kunne bidrage til afklaring i offentligheden af, hvilken fondstype den enkelte fond tilhører. LD anfører endvidere, at bestemmelserne om Civilstyrelsens samtykke ved ændring af formåls- og uddelelsesbestemmelser samt ved likvidation synes at tage behørigt hensyn til fastholdelse af kompetencen vedrørende stiftertiljen i den enkelte fond.

Kommentar: *Spørgsmålet om, hvorvidt den nuværende opdeltede fondsmyndighedskompetence mellem Erhvervsstyrelsen og Civilstyrelsen bør opretholdes, eller om fondsmyndighedskompetencen bør samles hos én myndighed (Erhvervsstyrelsen), blev drøftet af Erhvervsfondsudvalget.*

Udvalgets medlemmer var delt vedrørende dette spørgsmål, idet der dog var enighed om, at fondsmyndigheden, uanset under hvilke(n) myndighed(er) opgaven hører, skal være med til at sikre, at der er fokus og balance i forhold til fondens formål, dvs. både fondens erhvervsmæssige drift og fondens almennyttige formål.

Udvalget indskrænkede sig herefter til i sin rapport at anføre, hvilke momenter der efter udvalgets opfattelse taler for én (samlet) fondsmyndighed for de erhvervsdrivende fonde, henholdsvis taler for at opretholde den nuværende opdeling af fondsmyndighedskompetencen mellem Erhvervsstyrelsen og Civilstyrelsen. Der henvises herom i øvrigt til Erhvervsfondsudvalgets rapport, side 224-228.

Med lovforslaget foreslås, at de nuværende erhvervsdrivende fonde, der hører under Civilstyrelsen, og som er stiftet inden den 1. december 2014, kan skifte fondsmyndighed til Erhvervsstyrelsen. Dette skal ske inden for en 6-måneders periode (dvs. inden den 31. maj 2015) og ved at erklære over for Civilstyrelsen og Erhvervsstyrelsen som registreringsmyndighed, at fondens primære fokus – i lyset af fondens samlede virke og stiftelsesgrundlag set under ét og i overensstemmelse med stifters vilje – er erhvervsdriften, og at fonden derfor ønsker at skifte fondsmyndighed til Erhvervsstyrelsen.

I forhold til nye fonde, der stiftes efter den 1. december 2014 opretholdes den nuværende ordning, som betyder, at Erhvervsstyrelsen som udgangspunkt er fondsmyndighed for de erhvervsdrivende fonde, bortset fra de erhvervsdrivende fonde, hvis hovedformål hører under Justitsministeriets område, og fra erhvervsdrivende fonde, der har flere ligestillede formål, som ikke hører under samme minister, som har Civilstyrelsen som fondsmyndighed.

Stifter af nye fonde vil (bistået af dennes eventuelle rådgiver) ved udformningen af vedtægten have afgørende indflydelse på, hvilken fondsmyndighed, fonden skal høre under. Dette sker ved præcist at angive fondens formål, herunder – i tilfælde af, at en fond har flere formål – ved i vedtægterne præcist at angive, om der er tale om ligestillede formål

(hvorefter Civilstyrelsen bliver myndighed), eller om ét af formålene er fondens hovedformål (hvorefter Erhvervsstyrelsen er fondsmyndighed).

I januar 2013 var der registreret ca. 1.370 erhvervsdrivende fonde, hvoraf ca. 1.150 havde Erhvervsstyrelsen som fondsmyndighed, mens de resterende 220 erhvervsdrivende fonde havde civilstyrelsen som fondsmyndighed.

De seneste 5 år er der stiftet i størrelsesordenen 40 erhvervsdrivende fonde årligt, heraf 3-4 erhvervsdrivende fonde for hvilke Civilstyrelsen – som følge af angivelsen i vedtægterne af disse fondes formål – er fondsmyndighed.

3.4.2. Overgangsordning i forhold til fondsmyndighed

Advokat Carsten Fode, der oplyser, at han er bestyrelsesmedlem i en række fonde, såvel erhvervsdrivende som ikke-erhvervsdrivende, finder, at den foreslåede overgangsordning fremstår som en teknisk spidsfindighed, der er med til at legitimere opretholdelsen af en uhensigtsmæssig lovgivning.

Advokat Knud Foldschack og advokat Line Barfod anfører, det må være i alles interesse, at de erhvervsdrivende fonde, der reelt har erhvervsdrift som deres primære fokus, nemt og ubureaukratisk kan få Erhvervsstyrelsen som fondsmyndighed. De to advokater anbefaler derfor, at samtlige erhvervsdrivende fonde, der har Civilstyrelsen som fondsmyndighed, får mulighed for at vælge Erhvervsstyrelsen som fondsmyndighed, da der kan være sket en væsentlig udvikling i en fond siden dens stiftelse. Endelig anbefales det, at fristen, som fondene har mulighed for at vælge i, udvides fra de foreslåede 3 måneder til 12 måneder, idet mange fondsbestyrelser kun mødes 2-4 gange årligt, og at beslutningen om eventuelt at ændre fondsmyndighed vil kræve en lidt grundigere udredning og drøftelse, inden det er muligt for bestyrelsen at beslutte, om fonden rettelig hører under Erhvervsstyrelsen frem for Civilstyrelsen.

Kommentar:

Med lovforslaget foreslås, at de erhvervsdrivende fonde, der hører under Civilstyrelsen, og som er stiftet inden den 1. december 2014, kan skifte fondsmyndighed til Erhvervsstyrelsen. Dette skal ske inden for en 6-måneders periode (dvs. inden den 31. maj 2015) og ved at erklære over for Civilstyrelsen og Erhvervsstyrelsen som registreringsmyndighed, at fondens primære fokus – i lyset af fondens samlede virke og stiftelsesgrundlag set under ét og i overensstemmelse med stifters vilje – er erhvervsdriften, og at fonden derfor ønsker at skifte fondsmyndighed til Erhvervsstyrelsen.

3.4.3. Varetagelsen af fondsmyndighedsopgaven

Dansk Aktionærforening bemærker, det ikke fremgår tydeligt af lovforslaget, hvilken indsats samfundet kan forvente af fondsmyndigheden. Foreningen finder således, at det skal tydeliggøres, om fondsmyndigheden

skal føre et løbende og nærgående tilsyn, eller om det blot bør være en formel funktion, der skrider til handling, når medierne har henledt opmærksomheden på en erhvervsdrivende fond.

Advokatrådet og Danske Advokater anfører, at udkastet til lovforslag indeholder en række bestemmelser, der udvider fondsmyndighedens beføjelser over for de erhvervsdrivende fonde. Advokatrådet og Danske Advokater bemærker, at de anerkender, at fondsmyndigheden som led i sit tilsyn bl.a. skal udfylde et kontrolbehov i fondene, der som selvejende institutioner ikke er underlagt en ejerkontrol. Advokatrådet og Danske Advokater finder dog samtidigt, at det er retssikkerhedsmæssigt betænkeligt, at den foreslåede nye lov indeholder regler, der er upræcise og rummer en betydelig elasticitet, og at lovudkastet udvider fondsmyndighedens kompetencer i denne retning. Advokatrådet og Danske Advokater opfordrer derfor til, at det overvejes, om der i lovteksten eller bekendtgørelse samt gennem en systematisk offentliggørelse af praksis kan sikres større retssikkerhed for fondene, herunder særligt stifterne og fondsbestyrelserne.

Kommentar: *Advokatrådet og Danske Advokater nævner risikoen for, at fondsmyndighedens vide kompetencer vil bevirke diskretionære og uforudsigelige afgørelser. Hertil bemærkes, at fondsmyndigheden som forvaltningsmyndighed har pligt til at fastlægge en ensartet praksis, som forudsætter, at en række kriterier er opfyldt i de konkrete sager, der endvidere skal begrundes. Imidlertid er de erhvervsdrivende fonde og fondenes vedtægter meget forskellige, således at det ikke objektivt er muligt i lovtekst eller bemærkninger at fastlægge, hvornår fondsmyndigheden kan skride ind. Dog vil der i bemærkningerne i nogle tilfælde kunne præciseres forskellige kriterier, som skal indgå i vurderingen af den konkrete sag for herved at opnå mere gennemsigtighed og forudsigelighed i fondsmyndighedsafgørelser. Endvidere vil principielle afgørelser i anonymiseret form i højere grad blive offentlig tilgængelige på fondsmyndighedens hjemmeside.*

Lovforslaget indeholder endvidere forslag om, at fondsmyndighedsafgørelser fremadrettet kan indbringes for Erhvervsankenævnet, ligesom der til Erhvervsankenævnet skal udpeges et antal særligt sagkyndige personer med indsigt i fondsretlig forhold. Herved vil det blive sikret, at der i Erhvervsankenævnet er en række personer, der besidder den nødvendige viden i forhold til at kunne forstå erhvervsdrivende fondes vedtægter og fondenes konkrete forhold, og som evner at vurdere fondsmyndighedens skønmæssige afgørelser.

3.5. Ledelse

3.5.1. Personsammenfald mellem fondsbestyrelse og ledelse i underliggende datterselskab

Dansk Aktionærforening finder, at der ikke blot bør være forbud mod, at ledelsen eller tilsvarende organ og medlemmer af ledelsen eller tilsvarende organer i fondens dattervirksomheder udpeger medlemmer til fondens

bestyrelse, og et forbud mod, at formanden eller en eventuel næstformand for fondens bestyrelse er direktør i et datterselskab eller en tilknyttet virksomhed, medmindre fondsmyndigheden undtagelsesvis samtykker heri. Efter Dansk Aktionærforenings opfattelse bør der således også være forbud mod personsammenfald mellem ledelserne (administrator, bestyrelse og direktion) i en erhvervsdrivende fond og datterselskaber samt øvrige tilknyttede virksomheder.

DI anfører, at det i lovforslaget foreslås, at ledelsen eller medlemmerne af ledelsen i fondens dattervirksomheder ikke må udpege medlemmer til fondens bestyrelse. Den foreslåede ændring vil efter DIs opfattelse påvirke de fonde, som i dag har et beskedent antal bestyrelsesmedlemmer, der er udpeget af ledelsen i datterselskabet. DI finder således, at forslaget for disse fonde griber ind i stifters vilje, idet fondene efter forslaget skal ændre vedtægten og bestyrelsessammensætningen inden for en frist på 4 år. Efter DIs opfattelse bør forslaget tilpasses, således at eksisterende fonde, der har vedtægter, som indebærer, at dattervirksomheder kan udpege et mindretal af fondsbestyrelsens medlemmer, ikke skal ændre den nuværende bestyrelsessammensætning eller vedtægten. DI finder således, at så længe fondsbestyrelsesmedlemmerne, der er udpeget af dattervirksomhedens ledelse udgør et mindretal, forstyrrer dette ikke fondsbestyrelsens uafhængighed eller fondens rolle som en aktiv, kritisk ejer af datterselskabet. DI henviser i den forbindelse til den ændring, der er foretaget i lov om finansiel virksomhed § 209, stk. 2, om de såkaldte sparekassefonde, hvor bestyrelsesmedlemmer og ansatte i sparekassefondens dattervirksomhed kan udpege et mindretal af sparekassefondens bestyrelsesmedlemmer.

Rockwool Fonden finder det problematisk, at fonden, der i dag er en ikke-erhvervsdrivende fond, vil være nødsaget til at foretage betydelige ændringer i fondens vedtægt, hvis fonden blev erhvervsdrivende, idet 3 af fondens 10 bestyrelsesmedlemmer udpeges af det underliggende selskabs bestyrelse. Hensigten med den nuværende udpegningsbestemmelse er at give større sikkerhed for, at fondsbestyrelsen ville efterleve vedtægtsbestemmelsen om, at fondsbestyrelsen ved udøvelsen af sin stemmeret skal tage rimelig hensyn til selskabets interesser.

Kommentar: Forslaget fra Dansk Aktionærforening, hvorefter der ikke må være sammenfald mellem ledelsen i fond og datterselskaber, omfatter også andre ledelsesmedlemmer end bestyrelsen og direktionen samt en eventuel administrator. En administrator kan være et bestyrelsesmedlem, fondens advokat, et af fondens koncernselskaber eller en ekstern tredjepart. Den konkrete regulering beror på en aftale mellem bestyrelsen og den pågældende. Der sker ikke registrering af administrator i Erhvervsstyrelsens it-system, og et forbud, som det af Dansk Aktionærforening foreslåede, kan ikke håndhæves af fondsmyndigheden.

Udpegning af bestyrelsesmedlemmer fra et datterselskab til en moderfond eller et moderselskab er generelt betænkeligt, da det er et brud på det

sædvanlige princip om moderfondens/-selskabets kontrolpligt overfor datterselskabets ledelse. Dette gælder særligt for fonde, hvor der ikke er en generalforsamling til at godkende og kontrollere fondsbestyrelsen. DI foreslår imidlertid en undtagelsesregel for bestyrelsessammensætningen i bestående fonde, hvor vedtægten giver et datterselskab ret til udpege et mindretal af fondens bestyrelsesmedlemmer. Herved vil fondens bestyrelsesflertal stadig være uafhængig af datterselskabets ledelse og kan derfor udøve kontrollen overfor datterselskabets ledelse. Samtidig vil stifters vilje som udtrykt i vedtægtens bestemmelser om bestyrelsessammensætningen respekteres. En sådan undtagelsesregel for bestående fonde synes hensigtsmæssig for at undgå for store ændringer i bestående vedtægter, således at undtagelsen alene vedrører et datterselskabs udpegning af et mindretal af fondsbestyrelsen. Hvis et datterselskab efter en fonds bestående vedtægter udpeger flertallet af fondsbestyrelsesmedlemmerne, medfører overgangsordningen, at der gives et par år til at få ændret vedtægtsbestemmelsen, således at datterselskabet fremover alene udpeger et mindretal af fondsbestyrelsesmedlemmerne.

3.5.2. Ledelsens pligt til at varetage fondens formål

Dansk Aktionærforening bemærker, at det er afgørende, at bestyrelsen i en erhvervsdrivende fond alene varetager fondens formål og interesser.

Danske Advokater foreslår, at det i den foreslåede bestemmelse om direktionens opgaver tilføjes, at direktionen i en fond ligeledes skal varetage fondens formål og interesser.

Kommentar: Lovforslaget kodificerer gældende ret, idet fondsbestyrelsen efter fonde retlig praksis har pligt til alene at varetage fondens formål og interesser. Forslaget svarer til § 209, stk. 1, i lov om finansiel virksomhed, der blev indsat i 2011 på baggrund af række sager om sparekassefonde, hvor fondsbestyrelsen havde varetaget andre interesser end fondens. Lovforslaget svarer til Erhvervsfundsudvalgets forslag.

En eventuel direktion i en erhvervsdrivende fond har som bestyrelsen ligeledes pligt til at varetage fondens formål og interesser, hvilket vil blive præciseret i lovforslaget, således at det undgås, at der slutes modsætningsvis.

3.5.3. Arbejdende bestyrelsesformand

Advokatrådet finder det for vidtgående, at det i bemærkningerne til den foreslåede § 52, stk. 3, om bestyrelsesformandens arbejde, anføres, at det på længere sigt vil være uforeneligt med rollefordelingen mellem bestyrelse og direktion, hvis bestyrelsesformanden samtidigt arbejder med den daglige ledelse. Dette er efter Advokatrådets opfattelse i strid med realiteten med mange erhvervsdrivende fonde, og det er efter Advokatrådets opfattelse misforstået, når man på denne måde kopierer regler fra selskabsloven, der er båret af helt andre hensyn, herunder særligt hensynet til aktionærerne. Efter Advokatrådets opfattelse bør der derfor fortsat være ad-

gang til, at bestyrelsesformanden kan varetage opgaver vedrørende den daglige ledelse.

Danske Advokater anfører, at afgrænsningens af bestemmelsens anvendelsesområde uklar og kan give anledning til tvivl.

Kommentar: *Fondsbestyrelsen skal varetage den overordnede og strategiske ledelse af fonden og sikre en forsvarlig organisation af fondens virke. Hertil hører bl.a. hvorvidt der skal ansættes en direktion til at varetage den daglige ledelse. Forslaget om arbejdende bestyrelsesformand tager sigte på situationer, hvor der er konkret er en enkeltstående opgave, som man i bestyrelsen er enige om, at formanden skal varetage. Dette kan ske, uanset at der er en ansat direktion. Særligt hvis der samtidig er en ansat direktion vil en bestyrelsesformand, der påtager sig enkeltopgaver betyde et brud på den almindelige kontrolopgave og ansvarsfordeling mellem bestyrelse og direktion. Imidlertid er der i mange fonde ikke ansat en direktion og i disse tilfælde varetages den daglige ledelse tillige af bestyrelsen. I disse situationer må den samlede bestyrelse typisk i forretningsordenen tage stilling til den nærmere opgavefordeling. Lovforslaget svarer til Erhvervsfondsudvalgets forslag.*

3.5.4. Årsregnskabsmøde

FSR – danske revisorer (FSR) finder, at det bør præciseres i den foreslåede bestemmelse om årsregnskabsmødet, at bestyrelsen positivt skal anføre i bestyrelsesprotokollen, om regnskabet er godkendt. Der er efter den foreslåede bestemmelse ikke krav om revisors deltagelse i årsregnskabsmødet, hvis den samlede bestyrelse og revisor er enige herom, hvilket skal dokumenteres i bestyrelsesprotokollen. FSR opfordrer til, at det overvejes, om der bør være krav om revisors bekræftelse heraf. FSR finder endvidere, at det bør overvejes, om disse tilførsler i bestyrelsesprotokollen er omfattet af revisors undersøgelsespligt i relation til forhandlingsprotokollen.

Hans Egmont-Pedersen foreslår, at fondene skal have pligt til at offentliggøre afholdelsen af dette årsmøde, og at der burde være offentlig adgang til mødet med henblik på at kunne stille spørgsmål.

Kommentar: *Dagsordenen for årsregnskabsmødet er, at bestyrelsen skal træffe beslutning om godkendelse af årsregnskabet. FSRs ønske om, at det positivt skal fremgå af bestyrelsesprotokollen, at bestyrelsen har godkendt årsregnskabet giver klarhed. Det samme gælder beslutningen om revisors manglende deltagelse i mødet, hvor bestyrelsen skal angive i bestyrelsesprotokollen, at de og revisor er enige om, at revisor ikke deltager i årsregnskabsmødet. Det findes ikke nødvendigt at lade revisor bekræfte selve beslutningen, når blot revisor over for bestyrelsen tilkendegiver at være enig.*

I forhold til undersøgelsespligten for revisor, vil det i overensstemmelse med FSRs forslag være naturligt at lade kontrollen af bestyrelsesproto-

kollen for så vidt angår godkendelse af årsregnskabet indgå i revisors arbejde.

Det er for øvrigt vigtigt at holde fast i, at årsmødet er et bestyrelsesmøde og derfor skal afholdes efter de sædvanlige regler herom blandt andet af hensyn til spørgsmålet om fortrolighed. Årsmødet vil derfor ikke åbent for offentligheden m.v.

Det indstilles endvidere, at det præciseres i bemærkningerne, at revisor som en del af sit arbejde skal påse, at bestyrelsesprotokollen indeholder oplysninger om godkendelse af årsregnskab, samt eventuelle oplysninger om, at revisor ikke har deltaget i årsregnskabsmødet.

3.5.5. *Anbefalinger for god fondsledelse*

Danmarks Rederiforening tilkendegiver, at foreningen er positivt indstillet over for lovforslagets krav om, at fondene fremadrettet skal redegøre for, hvorledes fondene forholder sig til de af Komiteen for god Fondsledelse udarbejdede anbefalinger for god fondsledelse. Efter foreningens opfattelse er det væsentligt, at anbefalingerne reflekterer den organisering og de vilkår, der adskiller fondene fra kapital-selskaber. Danmarks Rederiforening imødeser en separat høring om anbefalingerne for god fondsledelse, når udkast hertil foreligger.

Advokatrådet og Danske Advokater finder, at anbefalinger kan være en hensigtsmæssig reguleringsmekanisme. Advokatrådet og Danske Advokater oplyser dog samtidig, at de ikke kan støtte kravet om, at alle fonde skal forholde sig konkret til anbefalingerne for god fondsledelse. Dette vil medføre en uforholdsmæssig stor og unødvendig arbejdsbyrde for de helt små fonde. Advokatrådet og Danske Advokater opfordrer derfor til, at de små fonde – f.eks. afgrænset efter egenkapital – undtages fra kravet om at forholde sig til anbefalingerne for god fondsledelse.

DI bemærker, at den kommende Komite for god Fondsledelse bør tage udgangspunkt i de anbefalinger for god fondsledelse, som Erhvervsfundsudvalget udarbejdede, således at de administrative byrder for fondene begrænses. DI anfører endvidere, at de ser frem til at modtage komiteens anbefalinger i høring.

Hans Egmont-Pedersen finder, at koncipisten af en fonds stiftelsesvedtægt ikke bør have mulighed for at indtræde i den kommende fondsbestyrelse. Der bør endvidere efter Hans Egmont-Pedersens opfattelse endvidere være pligt til, at bestyrelsesmedlemmerne i en fond skal have pligt til at beslutte et maksimalt antal år, hvor de kan oppebære deres bestyrelseshverv.

Kommentar: *Det blev overvejet i Erhvervsfundsudvalget, hvorvidt man skulle foreslå en størrelsesgrænse, således at de små fonde ikke skulle være omfattet af anbefalingerne. Udvalget fandt, at det i små og mellemstore fonde kan være hensigtsmæssigt, at bestyrelsen forholder sig til en*

række overordnede governance-principper ved den overordnede ledelse af fonden. Der er derfor ved udvalgets forslag til anbefalinger lagt vægt på, at antallet af anbefalinger er af begrænset omfang. Lovforslaget svarer til udvalgets forslag. Det fremgår endvidere af lovbemærkningerne, at det må forventes, at en kommende komité vil inddrage udvalgets forslag til anbefalinger i overvejelserne, før den fremkommer med et sæt anbefalinger, som må forventes at omfatte tilsvarende emner og have en lignende størrelse og karakter.

Et af de centrale emner i anbefalingerne for god fondsledelse vil være spørgsmålet om bestyrelsens sammensætning, hvor den kommende komité bl.a. skal beslutte, om der skal en anbefaling om, hvor lang tid et bestyrelsesmedlem bør være bestyrelsesmedlem i træk.

3.5.6. Administrator

FSR – danske revisorer (FSR) anfører, at de bifalder, at der i lovforslaget er lagt op til, at administrators funktion omtales i loven, og at det præciseres, at administrator ikke er en direktør, samt at honoraret til administrator skal fremgå særskilt af årsrapporten.

Danske Advokater anfører, at hvis det på nuværende tidspunkt forventes, at der i medfør af den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse vil blive fastsat regler om oplysninger om vederlag til administrator m.v., bør det overvejes, om disse ikke kan fastsættes samtidigt med de øvrige oplysningskrav og således gøres til en del af den samlede vedtagelse af lovforslaget. Efter Danske Advokaters opfattelse bør sådanne oplysningskrav fastsættes ved lov.

Kommentar: *Erhvervsfondsudvalget fandt det vigtigt, at administrators rolle blev præciseret. Erhvervsstyrelsens undersøgelse af erhvervsdrivende fonde fra 2012 viste, at 47 pct. af fondene anvendte administrator til hjælp for bestyrelsen. Den foreslåede bestemmelse har til formål at præcisere, at administrator alene fungerer som fuldmægtig for bestyrelsen. Lovforslaget svarer til Erhvervsfondsudvalgets forslag.*

Det vurderes som hensigtsmæssigt at fastholde, at reglerne omkring administrators vederlag m.v. fastsættes i en bekendtgørelse, hvilket også skal ses i sammenhæng med, at en administrator i modsætning til et bestyrelsesmedlem eller en eventuel direktør ikke er et ledelsesmedlem i lovens forstand, og der er derfor behov for at vurdere lidt nærmere, om offentligheden omkring administrator skal være en anden end vedrørende ledelsen.

3.6. Medarbejderrepræsentation

3.6.1. Ophævelse af særregel om bladfonde

Landsorganisationen i Danmark (LO) bemærker, at organisationen ønsker at fremhæve den foreslåede ophævelse af den hidtidige særregel om medarbejderrepræsentation i bladfonde som en af lovforslagets forbedringer i

forhold til den gældende regulering. LO finder således, at den foreslåede ændring vil medføre, at den helt ubegrundede forskelsbehandling af medarbejdere i bladfonde bliver ophævet. Kommunale Tjenestemænd og Overenskomstansatte henviser til høringsvaret fra Landsorganisationen i Danmark.

Kommentar: *Det vurderes i overensstemmelse med LOs høringsvar, at særreglen om bladfonde bør ophæves, så bladfonde skal følge de samme regler om medarbejderrepræsentation som andre erhvervsdrivende fonde. Der er ikke i forbindelse med høringen fremkommet en begrundelse for opretholdelse af særreglen. Lovforslaget svarer til Erhvervsfundsudvalgets forslag.*

3.7. Revisor

3.7.1. Udpegning af revisor

Danske Advokater anfører i deres høringsvar, at de ændrede bestemmelser om udpegning af revisor udgør en velafbalanceret afvejning mellem hensynet til stifterens velerhvervede rettigheder i eksisterende erhvervsdrivende fonde og hensynet til fondsbestyrelsens varetægelse af administration og forvaltning af fondens midler i henhold til vedtægten og fondens interesser.

Kommentar: *Bestemmelsen i § 69, stk. 1, om revisors udpegning er drøftet og foreslået af Erhvervsfundsudvalget. Bestemmelsen er udtryk for et kompromis mellem udvalgets medlemmer, som tager hensyn til på den ene side stifters velerhvervede rettigheder i eksisterende erhvervsdrivende fonde og på den anden side hensynet til fondsbestyrelsens overholdelse af vedtægten og fondens interesser.*

3.7.2. Fondsmyndighedens mulighed for at udpege en medrevisor

FSR – danske revisorer (FSR) efterlyser understøttende kriterier for, hvornår og hvordan bestemmelsen tænkes anvendt.

Danske Advokater er enige i, at der kan være fordele forbundet med fondsmyndighedens udpegning af en medrevisor i en erhvervsdrivende fond. Danske Advokater anfører dog, at bestemmelsen giver fondsmyndigheden en ubegrænset adgang til at udpege en medrevisor, og at omkostningerne til en medrevisor skal afholdes af fonden. Det vil derfor efter Danske Advokaters opfattelse være ønskeligt, at det i bemærkningerne eller i en efterfølgende vejledning eller lignende præciseres, under hvilke betingelser fondsmyndigheden kan udpege en medrevisor.

Kommentar: *Muligheden for at fondsmyndigheden fremover skal kunne udpege en medrevisor er drøftet og foreslået af Erhvervsfundsudvalget. Det fremgår af lovbemærkningerne, på hvilken baggrund muligheden for medrevisor indføres. Det vil dog på baggrund af bemærkningerne fra FSR og Danske Advokater blive uddybet yderligere i bemærkningerne, hvornår og hvordan bestemmelsen påtænkes udnyttet.*

3.7.3. Revisors pligt til at orientere fondsmyndigheden

FSR – danske revisorer (FSR) udtrykker tilfredshed med den foreslåede ændring af revisors pligt til at underrette fondsmyndigheden fra ”kan” til ”skal”, som efter FSRs opfattelse styrker revisors stilling. FSR anbefaler dog samtidigt, at der i bemærkningerne indarbejdes en klar beskrivelse af udstrækningen af revisors kontrolopgaver. Som eksempel nævner FSR revisors opgaver i relation til den foreslåede bestemmelse om indsendelse af en legatarfortegnelse til fondsmyndigheden og bestemmelserne opregnet i den foreslåede strafbestemmelse. FSR anfører desuden, at lovbetænkningerne begrundet skærpelsen med, at den direkte meddelelsespligt vil resultere i, at fondsmyndigheden hurtigere modtager besked om eventuel manglende overholde. FSR henleder i den forbindelse opmærksomheden på, at revisionen i en række mindre fonde typisk alene foretages i forbindelse med revisionen af årsregnskabet, hvorfor en sådan fremrykket rapportering efter FSRs opfattelse ikke kan påregnes, da den eventuelle særlige rapportering vil blive udarbejdet sammen med årsrapporten.

Advokatrådet og Danske Advokatermeddeler, at de kan støtte forslaget om, at der skabes større klarhed om revisors underretningspligt ved, at det på samme måde som i fondsloven bestemmes, at revisor *skal* underrette fondsmyndigheden i særlige tilfælde. Advokatrådet og Danske Advokater finder det imidlertid betænkeligt, at der på en gang stilles krav om, at revisor straks skal underrette fondsmyndigheden, og at underretningspligten samtidigt udvides væsentligt til at omfatte situationer, hvor ”... denne lov, bestemmelser i medfør heraf eller fondens vedtægt ikke er overholdt, og den pågældende overtrædelse ikke er uvæsentlig eller straks berigtiget.” Efter Advokatrådets og Danske Advokaters opfattelse er det en væsentlig opgave for fondsbestyrelserne at fortolke vedtægten, og at der derfor bør efterlades fondsbestyrelsen mulighed for at afgøre fortolknings spørgsmål og om nødvendigt inddrage juridiske rådgivere i afgørelsen af fortolknings spørgsmål, inden sagen forelægges for fondsmyndigheden. Advokatrådet og Danske Advokater bemærker, at forslaget derfor vil indebære en betydelig og uhensigtsmæssig udvidelse af fondsmyndighedens rolle, hvis revisor straks skal underrette fondsmyndigheden om alle forhold, der ikke kan anses for at være ”ikke uvæsentlige”, uden at bestyrelsen får mulighed for at indhente rådgivning. De to organisationer opfordrer i lyset af disse forhold til, at det i lovteksten eller bemærkningerne præciseres, at den foreslåede bestemmelse ikke er til hinder for, at spørgsmålet afklares ved indhentning af ekstern rådgivning, inden fondsmyndigheden underrettes.

Kommentar: *Indholdet og rækkevidden af revisors opgaver blev drøftet i Erhvervsfondsudvalget. Lovforslaget stemmer overens med udvalgets forslag. Det fremgår således af lovbetænkningerne hvad revisors kontrolfunktion indebærer. Det vil dog på baggrund af bemærkningerne fra FSR blive uddybet yderligere i bemærkningerne.*

I forhold til FSRs bemærkning om, at en fremrykket underretningspligt eventuelt ikke vil have betydning for de små erhvervsdrivende fonde, kan det anføres, at dette delvis er korrekt. Hvis den enkelte fond alene har kontakt med revisor en gang årligt i forbindelse med aflæggelse af årsregnskab, så vil underretningen kun kunne ske efter konstateringen af det ikke-uvæsentlige forhold, hvilket vil forelægge senere. Det skal bemærkes, at bestemmelsen i denne situation vil medføre en hurtigere underretning af fondsmyndigheden, da denne skal foretages straks, hvilket er hurtigere end i dag, hvor underretningen sker i påtegningen på selve årsregnskabet. Endvidere må det formodes, at også bestyrelserne i små erhvervsdrivende fonde løbende har kontakt til den enkelte fonds revisor, da revisor i et øget omfang benyttes til råd og vejledning om andre opgaver end revision alene.

I forhold til bemærkningen fra Advokatrådet og Danske Advokater kan det anføres, at den foreslåede underretningspligt i vidt omfang svarer til den allerede gældende oplysningspligt for revisor, som fremgår af Erhvervsstyrelsens erklæringsbekendtgørelse. Det er tidspunktet for underretning som fremrykkes, men ikke selve indholdet.

I forhold til bemærkningerne fra Advokatrådet og Danske Advokater skal det oplyses, at det ikke har været hensigten at udvide revisors forpligtelser i forhold til, hvad der allerede i dag gælder for revisor. Revisor i en erhvervsdrivende fond eller et selskab skal således også i dag være opmærksom på overholdelsen af lovgivning og vedtægten.

I forhold til bemærkningen fra Advokatrådet og Danske Advokater om, at bestyrelsen skal have mulighed for at afgøre fortolkningsspørgsmål og om nødvendigt inddrage juridiske rådgivere i afgørelsen af fortolkningsspørgsmål, så er dette fortsat muligt, da det alene er overtrædelse af bestemmelserne i lov om erhvervsdrivende fonde, bestemmelser i medfør heraf eller fondens vedtægt, som skal meddeles til fondsmyndigheden. En mulig beslutning om at foretage en given disposition vil ikke skulle indberettes så længe den ikke er truffet. Det vil altid være tilrådeligt, at en fondsbestyrelse ved tvivlsspørgsmål inddrager juridisk, økonomisk eller anden bistand, hvilket den foreslåede bestemmelse ikke ændrer på.

3.7.4. Revisors orientering om fondsmyndighedens påbud

FSR – danske revisorer (FSR) finder, at der bør være krav om, at fondsmyndigheden altid skal underrette revisor om et påbud meddelt fondens bestyrelse.

Kommentar: *Den foreslåede løsning vedrørende fondsmyndighedens underretning af revisor ved påbud til en fondsbestyrelse er drøftet og foreslået af Erhvervsfundsudvalget. Udvalget vurderede, at der ikke skulle indføres en pligt for revisor til at modtage kopi af påbud udstedt til fondens bestyrelse, da en sådan bestemmelse vil være for vidtgående, og da sådanne påbud til en fondsbestyrelse kan vedrøre en række forskellige forhold, som ikke nødvendigvis skal kontrolleres eller kendes af fondens re-*

visor. Det er på denne baggrund foreslået, at fondsmyndigheden skal vurdere, hvorvidt et påbud egner sig til at blive videremeddelt til fondens revisor og om denne skal følge op på påbuddet. Der er med den foreslåede bestemmelse intet til hinder for at fondens bestyrelse selv orienterer revisor om et meddelt påbud.

3.7.5. Revisors redegørelse for årsagen til hvervets ophør

FSR – danske revisorer (FSR) finder, at det bør præciseres, hvad uoverensstemmelser er.

Kommentar: Den nye pligt for revisor til at underrette fondsmyndigheden, hvis en fratrædelse skyldes uoverensstemmelser mellem fondens bestyrelse og revisor, uanset om fratrædelsen sker i tide eller i utide, er drøftet og besluttet af Erhvervsfundsudvalget. Det fremgår således af lovbemærkningerne, hvad der umiddelbart ligger i uoverensstemmelser. På baggrund af bemærkningerne fra FSR vil det blive uddybet yderligere i bemærkningerne hvad der ligger i uoverensstemmelser, samt om en uoverensstemmelse kan være ensidig.

3.8. Uddelinger og anden kapitalafgang

3.8.1. Gennemsigtighed i uddelinger

Dansk Aktionærforening anfører, at det er vigtigt, at en fond i sin årsrapport og ved meddelelser i løbet af regnskabsåret oplyser, hvordan fondens midler anvendes og placeres, herunder hvilke uddelinger eller anden form for økonomisk støtte eller betaling, fonden yder.

Kommentar: Erhvervsfundsudvalget drøftede spørgsmålet om åbenhed om de erhvervsdrivende fondes uddelinger. Efter udvalgets opfattelse var der brug for yderligere åbenhed herom. Udvalget foreslog derfor, at fondene i ledelsesberetningen eller på en hjemmeside skal redegøre for fondens uddelingspolitik, og at fondene i deres årsregnskab skal medtage oplysning om fondens uddelinger opdelt i hovedkategorier, medmindre fonden vælger at medtage legatarfortegnelsen i årsrapporten.

Det vurderes, at Erhvervsfundsudvalgets forslag er en afbalanceret løsning mellem hensynet til bl.a. fonden og de administrative konsekvenser, den påfører, og formålet med at skabe øget åbenhed om fondenes uddelinger.

3.8.2. Fondsmyndighedens mulighed for at ændre uddelinger

Advokatrådet og Danske Advokater gør opmærksom på, at fondsmyndighedens kompetence til at pålægge fondsbestyrelsen at forøge eller formindske en uddeling, såfremt uddelingens størrelse anses for at indebære fare for en krænkelse af fondens vedtægt, rummer vide rammer for fondsmyndighedens indgriben. Advokatrådet henviser til, at det af bestemmelsen fremgår ”anses for at indebære fare for en krænkelse af fondens vedtægt”. Advokatrådet nævner i den forbindelse også, at fondsmyndighed i udkastet til lovforslag har fået udvidet kompetencen i for-

hold til at meddele bestyrelsen påbud ved overtrædelse af vedtægten. I lyset heraf finder Advokatrådet, at særbestemmelsen omkring fondsmyndighedens mulighed for at påbyde fondsbestyrelsen at ændre uddelinger er for vidtgående og til dels overflødig.

Kommentar: Forslaget om, at fondsmyndigheden kan pålægge bestyrelsen at overholde fondens vedtægt, viderefører en bestemmelse i den gældende lov om erhvervsdrivende fonde. Forslaget medfører derfor ikke en udvidelse af fondsmyndighedens kompetence. Det er således ikke nyt, at fondsmyndigheden kan give påbud om forøgelse eller nedsættelse af uddelingerne er en videreførelse af gældende ret. Fondsmyndighedens ændring af bestyrelsens uddelinger er en meget indgribende afgørelse i bestyrelsens ledelse af fonden, og der skal derfor være en udtrykkelig lovhjemmel for fondsmyndigheden hertil svarende til den gældende lov om erhvervsdrivende fonde. Lovforslaget svarer til Erhvervsfundsudvalgets forslag.

3.8.3. Uddelinger i andre værdier end kontanter

FSR – danske revisorer (FSR) oplyser, at uddelinger i andre værdier end kontanter i henhold til FSRs oplysninger forekommer i praksis forholdsvis ofte i erhvervsdrivende fonde. Efter FSRs opfattelse er det ikke hensigtsmæssigt, at der i alle situationer skal være krav om en vurderingsberetning. FSR finder, at kravet om en vurderingsberetning kan være velbegrunder ved uddeling af aktiver, der har været i fondens eje i en årrække for at sikre fondens ve og vel, hvorimod det virker formalistisk at kræve en vurderingsberetning for nyindkøbte aktiver, der skal anvendes til uddeling. FSR foreslår derfor, at der indføres mulighed for at undtage fra kravet om vurderingsberetning, hvis eksempelvis erhvervelsen af aktivet er sket inden for de seneste seks måneder, og hvis ledelsen skønner, at markedsværdien af aktivet ikke er højere end den oprindelige anskaffelsespris.

Kommentar: I selskabsloven er der en udtrykkelig bestemmelse om udbetaling af udbytte, herunder ekstraordinært udbytte, i andre værdier end kontanter. Det er som følge heraf foreslået, at der medtages en udtrykkelig bestemmelse herom, hvilket også Erhvervsfundsudvalget foreslog.

I overensstemmelse med Erhvervsfundsudvalgets forslag er det endvidere foreskrevet, at de beskyttelsesgarantier, der stilles i selskabsloven ved udbetaling af udbytte i andre værdier end kontanter skal iagttages, når en erhvervsdrivende fond foretager en uddeling i andre værdier end kontanter. Det vurderes således ikke, at der er tilstrækkeligt tungtvejende grunde til, at der på dette punkt skulle være forskel på udbytte fra et selskab og en uddeling fra en erhvervsdrivende fond.

Erhvervsfundsudvalget vurderede endvidere, at det forekommer yderst sjældent, at en erhvervsdrivende fond foretager en uddeling i andre værdier end kontanter, og at det typiske er, at fondens uddelinger er kontante midler, som er reserveret til køb af et givent aktiv m.v., hvilket ikke vil

være omfattet af den foreslåede bestemmelse om uddelinger i andre værdier.

Det har også indgået i overvejelserne, at en forskel i reglerne for selskaber og erhvervsdrivende fonde vil bidrage til at skabe forvirring blandt brugerne af reglerne.

3.8.4. Præcisering af uddelingsbegrebet

FSR – danske revisorer (FSR) bemærker, at uddelingsbegrebet bør præciseres blandt andet i forhold til underskudsgarantier og udlån, der værdiansættes til dagsværdi.

Kommentar: *En uddeling sker typisk ved overførsel af kontanter fra fonden til den uddelingsberettigede.*

En uddeling kan imidlertid ske på anden måde end ved overførelse af kontanter eller et formuegode fra fonden. Det kan eksempelvis ske ved, at en erhvervsdrivende fond yder et lån på favorable rentevilkår, og hvor den aftalte rente på lånet eksempelvis er mindre end markedsrenten. I sådanne tilfælde vil den herved opståede renteforskel udgøre en uddeling fra fonden. Det samme gælder, hvis en erhvervsdrivende fond udlejer en lejlighed til under markedslejen. I den situation vil forskellen mellem markedslejen og den leje, som lejeren betaler, udgøre en uddeling. En erhvervsdrivende fond kan også foretage uddelinger ved at stille garantier/kautioner uden at blive kompenseret herfor helt eller delvist.

I lyset af FSRs bemærkning vil uddelingsbegrebet blive præciseret yderligere, således at der opnås klarhed over, hvad der gælder.

3.9. Klageadgang

Advokatrådet og Danske Advokater bemærker, at Erhvervsfondsudvalget fandt det hensigtsmæssigt, at afgørelser truffet i medfør af lov om erhvervsdrivende fonde kan indbringes for Erhvervsankenævnet, uanset om afgørelsen er truffet som fondsmyndighed eller registreringsmyndighed. Advokatrådet og Danske Advokater tilkendegiver, at de fuldt ud kan tilslutte sig udvalgets synspunkter og ser positivt på indførelsen af en administrativ klageadgang. Efter Advokatrådet og Danske Advokaters opfattelse er det af hensyn til retssikkerheden væsentligt, at man ved klageadgangens ikrafttræden undgår at skabe et modsætningsforhold mellem fond og bestyrelsesmedlemmer, herunder hvad angår spørgsmålet om afholdelse af omkostninger til klage- og ankesager. Advokatrådet og Danske Advokater opfordrer til, at der i lovtæksten eller på anden måde skabes klarhed om problemstillingen, hvor fondsmyndigheden forholder sig til berettigelsen af, at fonden afholder omkostninger til klage- eller ankesager, hvor fondsmyndigheden er modpart.

Kommentar: *Advokatrådet og Danske Advokater peger på den situation, hvor en afgørelse truffet af fondsmyndigheden indbringes for domstolene*

eller erhvervsankenævnet og som vil pådrage fonden sagsomkostninger. Generelt vil fondens sagsomkostninger i forbindelse med ankenævnsager og retssager i forbindelse med fondsmyndighedsafgørelser være udgifter, som fonden må afholde, hvis bestyrelsen træffer beslutning om at føre sagen for at tjene fondens interesser. Det er op til fondsbestyrelsens selvstændige afgørelse at vurdere, hvorvidt det er i fondens interesse at påklage en fondsmyndighedsafgørelse til ankenævnet eller anlægge en sag herom ved domstolene. Der kan imidlertid konkret være sager, hvor fondens interesser ikke vil være sammenfaldende med bestyrelsens eller det enkelte bestyrelsesmedlems interesser. Det kan være situationer, hvor der er mistanke om uregelmæssigheder med fondens aktiver og formue i modstrid med fondens interesser eller eventuelt et påbud fra fondsmyndigheden til et eller flere bestyrelsesmedlemmer om at tilbagebetale et vederlag, der findes for højt. I sådanne situationer vil fonden og det enkelte bestyrelsesmedlem have modstridende interesser, og fonden kan i sådanne tilfælde derfor ikke afholde udgifter til sagsomkostninger for de pågældende bestyrelsesmedlemmer. Bemærkningerne til bestemmelsen om klageadgang vil blive præciseret i overensstemmelse med dette.

Det er afgørende, at der fremover bliver en reel prøvelse af fondsmyndighedens afgørelser, hvilket foreslås sikret ved, at der ved Erhvervsankenævnet nedsættes en særlig enhed af fondssagkyndige, hvilket i det væsentlige vil ske på samme måde, som når ankenævnet vurderer sager om eksempelvis kapitalmarkedsforhold og nationaløkonomi. De særligt fondskyndige vil deltage ved Erhvervsankenævnets vurdering af fondsmyndighedens afgørelser i fondsforhold, og skal på baggrund af deres sagkundskab kunne forstå fonde og deres fundatser og evne at fortolke stifters hensigt og ønsker, når fondsmyndighedens skønsmæssige afgørelser prøves i nævnet. Dette vil blive præciseret i det endelige lovforslag, der således vil indeholde en ændring af lov om Erhvervsankenævnet.

3.10. De foreslåede ændringer i årsregnskabsloven

FSR – danske revisorer (FSR) bemærker, at der i de generelle bemærkninger til lovforslaget argumenteres for, at der er mange mindre erhvervsdrivende fonde i Danmark, der kun er omfattet af klasse B i årsregnskabsloven. Det anføres endvidere i bemærkningerne, at oplysningerne er vigtige som led i tilsynet med fondene, og at oplysningskravene derfor skal gælde alle erhvervsdrivende fonde, og kravene er som konsekvens heraf foreslået indsat i reglerne for klasse B-virksomheder. FSR anfører, at de som udgangspunkt er enig heri, idet FSR dog forudsætter, at de lempelser m.v., der gælder klasse B-virksomheder, også gælder tilsvarende for de erhvervsdrivende fonde. FSR nævner i den forbindelse, at det i lovforslaget foreslås, at ledelsesberetningen for en erhvervsdrivende fond fremadrettet skal indeholde en redegørelse for fondsledelse og en redegørelse for fondens uddelingspolitik. Virksomheder omfattet af klasse B er imidlertid kun forpligtet til at udarbejde en ledelsesberetning, hvis der er sket væsentlige ændringer i virksomhedens aktiviteter og økonomiske forhold. FSR foreslår i forlængelse heraf, at der indarbejdes mulighed for, at disse oplysninger om fondsledelse og uddelingspolitik kan fremgå

af en note. FSR anfører i den forbindelse også, at der efter deres opfattelse ikke altid bør kræves udarbejdelse af en ledelsesberetning for en erhvervsdrivende fond omfattet af regnskabsklasse B.

Advokatrådet henviser til, at der i udkastet til lovforslag er foreslået indsat bestemmelser i årsregnskabsloven, hvorefter ledelsesmedlemmers samlede vederlag i fonden og andre koncernselskaber skal oplyses. Der skal endvidere efter forslaget oplyses om fondens transaktioner med nærtstående, ligesom Erhvervsstyrelsen gives mulighed for at fastsætte yderligere regler om, at oplysninger også skal gives for andre former for vederlag. Advokatrådet nævner i den forbindelse, at de nævnte oplysningspligter i praksis vil kunne give anledning til et omfattende administrationsarbejde.

Kommentar:*Et af formålene med forslaget til den nye lov om erhvervsdrivende fonde er at styrke tilsynet med de erhvervsdrivende fonde. En afgørende forudsætning for at føre et effektivt tilsyn er oplysninger. De foreslåede regler bl.a. vedrørende ledelsens vederlag og fondens uddeleliger skal ses i sammenhæng hermed. Disse ændringer har dog også til formål at bidrage til øget gennemsigtighed i fondene. Det vurderes, at de administrative byrder, som fondene herved pålægges, opvejes af de fordele, oplysningerne giver. De foreslåede yderligere oplysningskrav blev drøftet i Erhvervsfundsudvalget og svarer til udvalgets forslag*

I forhold til FSRs bemærkning skal det bemærkes, at det ikke har været intentionen, at små erhvervsdrivende fonde, der i dag ikke er pligtig at udarbejde en ledelsesberetning fremadrettet skal udarbejde en sådan som følge af de nye krav om redegørelse for fondsledelse og redegørelse for uddelinger. Lovforslaget vil som følge heraf blive ændret således, at en fond, der ikke har pligt til at udarbejde en ledelsesberetning, kan medtage de to nye redegørelser i en note.

3.10.1. Transaktioner mellem en fond og dens nærtstående

Danmarks Rederiforening og DI finder, at den foreslåede bestemmelse om transaktioner mellem en fond og dens nærtstående medfører en skærpelse af oplysningskravene for fonde sammenlignet med kapitalselskaber. Kapitalselskaber skal således i modsætning til den foreslåede bestemmelse for fonde alene oplyse om sådanne transaktioner med nærtstående parter, hvis transaktionen ikke er indgået på normale markedsvilkår. Danmarks Rederiforening og DI finder i forlængelse heraf, at lovforslaget på dette punkt vil medføre en væsentlig administrativ byrde for de erhvervsdrivende fonde, da mange fonde på nuværende tidspunkt ikke udarbejder koncernregnskaber. Danmarks Rederiforening anfører endvidere, at lovforslaget i praksis vil medføre krav til fondene om at etablere vidt forgrenede informations- og forretningsgange mellem fonden og de nærtstående parter, jf. IAS 24, alene for at kunne udarbejde denne note om transaktioner med nærtstående. Danmarks Rederiforening og DI foreslår på den baggrund, at oplysningsforpligtelsen for transaktioner mellem nærtstående parter og fondene følger samme princip, som gælder for kapitalselskaber, hvilket betyder, at det alene vil være transaktioner, der ikke er på markedsvilkår, der skal forklares i årsregnskabet.

FSR – danske revisorer (FSR) nævner, at bestemmelsen om nærtstående ikke omfatter stifter og væsentlige gavegivere, hvilket kunne overvejes medtaget i definitionen. FSR anfører endvidere, at den foreslåede bestemmelse om fondes transaktioner med nærtstående er mere omfattende end den gældende bestemmelse, som også omfatter kapitalselskaber, der alene omfatter transaktioner på ikke-markedsmæssige vilkår, ligesom undtagelsen om transaktioner mellem virksomheden og datterselskaber ikke foreslås gældende for erhvervsdrivende fonde. FSR henleder opmærksomheden på, at konsekvensen heraf er, at der vil være forskel på oplysningskravet eksempelvis efter, om modervirksomheden er en fond eller et selskab. Det kan efter FSRs opfattelse måske opfattes som en uhensigtsmæssig forskelsbehandling. FSR tilkendegiver dog samtidig, at det er deres generelle opfattelse, at alle transaktioner med nærtstående parter bør oplyses, også dem på markedsvilkår. FSR er derimod af den opfattelse, at kravet om oplysning om, hvorvidt transaktionen er gennemført på almindelige markedsvilkår, bør udgå. Hvis der foreligger en transaktion på ikke-markedsmæssige vilkår, vil der fondsretligt være tale om en ulovlig uddeling, og forholdet vil i så fald være omfattet af lovgivningen på anden vis.

Kommentar: *Bestemmelsen om oplysninger om transaktioner med nærtstående parter omhandler transaktioner med de personer, som påvirker beslutningstagningen i fondens ledelse, eller med de, der er underlagt kontrol af fonden eller dens ledelse. En gavegiver eller en stifter, som ikke deltager i ledelsen af fonden, er ikke nærtstående, da de ikke påvirker beslutningsprocessen i fonden. Der skal derfor ikke oplyses om transaktioner med disse.*

Det er korrekt, at der iden foreslåede bestemmelse om fondes transaktioner med nærtstående er lagt op til en skærpelse i forhold til, hvad der gælder for kapitalselskaber, idet der for fondene er lagt op til, at transaktioner på markedsmæssige vilkår også skal oplyses. Dette skal imidlertid ses i sammenhæng med fondsmyndighedens tilsyn. Det vurderes således som en relevant information for fondsmyndigheden at kende til omfanget af transaktioner med nærtstående for at føre et betryggende tilsyn. Hvorvidt der er tale om markedsvilkår beror på et skøn. Ledelsen i en erhvervsdrivende fond kan således have den opfattelse, at en transaktion er gennemført på markedsvilkår, selv om den reelt begunstiger en nærtstående person. Fondsmyndigheden kan derfor have en interesse i at efterprøve ledelsens dokumentation for, at transaktionerne er gennemført på markedsvilkår, hvis der er tale om en erhvervsdrivende fond med mange sådanne transaktioner, eller hvor enkeltstående transaktioner udgør væsentlige beløb.

I fondsmyndighedens risikobaserede udvælgelse af erhvervsdrivende fonde, der skal udtages til nærmere kontrol, kan det således være et relevant kriterium at se på omfanget af transaktioner med nærtstående parter. Er der tale om betydelige transaktioner f.eks. køb af væsentligt aktiv såsom et datterselskab af fonden, kan der være grundlag for en nærmere undersøgelse af vilkårene i handelen.

Erhvervsstyrelsen har flere gange undersøgt transaktioner mellem en erhvervsdrivende fond og dens nærtstående. Det er desværre i flere tilfælde konstateret, at der har været gennemført transaktioner, som har begunstiget ét eller flere ledelsesmedlemmer.

Som påpeget af FSR vil en transaktion, der ikke er sket på markedsvilkår, skulle præsenteres som en uddeling eller et vederlag til ledelsen, alt efter hvem der er modparten. I lyset heraf vurderes det, at det ikke er nødvendigt at stille krav om, at det i relation til transaktioner med nærtstående oplyses, om transaktionen er sket på markedsmæssige vilkår, og dette krav vil derfor udgå af den foreslåede bestemmelse. Dette vil også bringe oplysningskravet tættere på den internationale regnskabsstandard, IAS 24, som allerede anvendes af de børsnoterede virksomheder i deres koncernregnskab.

3.10.2. Oplysning om ledelsesvederlag

Dansk Aktionærforening anfører, at det er vigtigt, at en fond i sin årsrapport og ved meddelelser i løbet af regnskabsåret oplyser, hvordan fondens midler anvendes og placeres, herunder fondens omkostninger til enhver form for aflønning og honorarer, som fonden yder.

FSR - danske revisorer (FSR) henleder opmærksomheden på, at hvis der er tale om en fond kun med en bestyrelse, og hvor kun ét bestyrelsesmedlem modtager vederlag, vil fonden kunne undlade at oplyse om ledelsesvederlaget. FSR bemærker, at dette er i overensstemmelse med, hvad der gælder i dag for selskaber, men det er efter FSRs opfattelse spørgsmålet, om det er hensigten med den foreslåede nye lovgivning, jf. de generelle bemærkninger til lovforslaget og målet med at indføre oplysningskravet. FSR tilkendegiver, at muligheden for at undlade oplysning om vederlag i sådanne situationer efter deres opfattelse ikke bør være åben for erhvervsdrivende fonde.

Advokatrådet finder det betænkeligt at offentliggøre ledelsesmedlemmers samlede vederlag, når fastsættelsen heraf beror på en konkret vurdering. Advokatrådet nævner i den forbindelse også, at oplysningerne herom kan danne grundlag for misvisende/negative fremstillinger i offentligheden til skade for fondene og ledelserne i disse.

Kommentar:*De foreslåede regler om ledelsens vederlag har til formål at styrke tilsynet med de erhvervsdrivende fonde. De foreslåede regler blev drøftet i Erhvervsfondsudvalget, og forslaget er i overensstemmelse med udvalgets anbefaling.*

Oplysningerne om vederlag vurderes også at være af værdi for andre regnskabsbrugere, og hvis oplysningerne alligevel skal udarbejdes til fondsmyndigheden, blev det derfor fundet mest hensigtsmæssigt at medtage oplysningerne i årsrapporten og dermed bidrage til at styrke indsigten i de erhvervsdrivende fonde.

Det er korrekt som påpeget af FSR, at hvis kun et bestyrelsesmedlem modtager vederlag, vil fonden kunne undlade at oplyse om ledelsesvederlaget. Det er uvist, hvor mange erhvervsdrivende fonde der er karakteriseret ved, at det kun er ét ledelsesmedlem, der modtager vederlag, men det vurderes at være yderst begrænset, hvilket også skal ses i sammenhæng med, at ligestillingen af bestyrelsesmedlemmer, der betyder, at samtlige bestyrelsesmedlemmer har samme rettigheder, ansvar og forpligtelser, medfører, at bestyrelsesmedlemmerne skal have det samme vederlag. Der kan dog differentieres på baggrund af særlige funktioner eller lignende, og de forekommer således relativt ofte, at formanden for bestyrelsen modtager et vederlag, der er større end de menige bestyrelsesmedlemmer. I lyset heraf vurderes det ikke, at der er behov for på dette punkt at ændre lovforslaget.

Det skal i øvrigt bemærkes, at årsregnskabsloven allerede indeholder et oplysningskrav om vederlag til ledelsen i mellemstore og store virksomheder, herunder aktie- og anpartsselskaber, samt erhvervsdrivende fonde. Forslaget har til primært til formål at udstrække den eksisterende bestemmelse til også at omfatte de små erhvervsdrivende fonde. Herudover er bestemmelsen tilpasset fondenes særlige forhold og regulering og hindrer i videst mulig udstrækning omgåelse.

3.10.3. Præsentation af en fonds uddelinger

FSR - danske revisorer (FSR) finder, at det i overensstemmelse med Erhvervsstyrelsens gældende administrative praksis bør præciseres i årsregnskabsloven, at en fonds uddelinger skal fremgå af fondens årsregnskab som en uddeling i overskudsdisponeringen under resultatopgørelsen.

Kommentar: *På nuværende tidspunkt fremgår det ikke udtrykkeligt af årsregnskabsloven, at en fonds uddelinger skal fremgå af fondens årsregnskab som en uddeling i overskudsdisponeringen.*

I lyset af FSRs kommentar vil der i lovforslaget blive medtaget en yderligere ændring til årsregnskabsloven, således at det fremover er klarhed omkring dette.

3.11. Ikrafttræden

Realkreditrådet bemærker, at det fremgår af udkastet til lovforslag, at erhvervs- og vækstministeren fastsætter tidspunktet for den nye lovs ikrafttræden. Realkreditrådet tilkendegiver i den forbindelse, at de går ud fra, at bestemmelsen omkring bestyrelsens pligt til at forholde sig til de kommende anbefalinger for god fondsledelse ikke bliver sat i kraft, før de endelige anbefalinger er udstedt. Realkreditrådet nævner i tilknytning hertil, at der er behov for, at fondene har en rimelig tidsfrist til efterlevelse af de nye anbefalinger.

Kommentar: *Bestemmelsen vedrørende bestyrelsens pligt til at forholde sig til de kommende anbefalinger for god fondsledelse bliver ikke sat i*

kraft, før de endelige anbefalinger har været sendt i høring og endeligt udstedt.

Det forventes, at der vil blive udpeget en komité for god fondsledelse i umiddelbar forlængelse af lovforslagets vedtagelse. Herefter må det forventes, at komiteen vil prioritere arbejdet med udkast til anbefalinger for god fondsledelse.

Komiteens udkast til anbefalinger skal sendes i høring, inden komiteen endeligt fastlægger disse, hvilket vil blive præciseret i bemærkningerne til lovforslaget.

3.12. Øvrige forhold

3.12.1. Skat

Danmarks Rederiforening anfører, at det i forhold til lovforslagets erklærede mål om at fremtidssikre fondsmodellen er væsentligt, at der skabes mulighed for skattemæssig succession. Danmarks Rederiforening bemærker, at det i den sammenhæng vil være hensigtsmæssigt, at stiftelse af en erhvervsdrivende fond ved indskud af en bestående virksomhed eller kapitalandelene heri, kan ske ved skattemæssig succession. Dette vil efter Danmarks Rederiforening styrke fondsmodellen betydeligt.

Kommentar: *I aftalerne om Vækstplan DK fremgår det, at regeringen, Venstre, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og De Konservative er enige om, at der fra 2016 skal indføres mulighed for skattemæssig succession til erhvervsdrivende fonde, så en virksomhed kan overdrages til en fond ved arv eller gave, uden at der skal ske beskatning. På denne baggrund er det besluttet, at der skal skabes mulighed for skattemæssig succession med henblik på at fremtidssikre fondsmodellen.*

4. Oversigt over hørte organisationer og myndigheder m.v.

Aalborg Universitet, Aarhus Universitet, Advokatrådet, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Akademikernes Centralorganisation, Arbejdsmarkedets Tillægspension (ATP), Arbejdsskadestyrelsen, Beskæftigelsesministeriet, Bryggerforeningen, Børsmæglerforeningen, Centralorganisationens Fællesudvalg, CEPOS – Center for Politiske Studier, Copenhagen Business School, Danish Venture Capital and Private Equity Association, Danmarks Nationalbank, Danmarks Rederiforening, Danmarks Skibskredit A/S, Dansk Aktionærforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Autoriseret Markedsplads A/S, Dansk Byggeri, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Erhverv, Dansk Erhvervsgartnerforening, Dansk Investor Relations Forening – DIRF, Dansk IT-Sikkerhedsforum, Dansk Iværksætterforening, Dansk Landbrugsrådgivning – Videnscentret for Landbrug, Dansk Management Råd, Dansk Standard, Dansk Told- og Skatteforbund, Danske Advokater, Danske Forsikringsfunktionærers Landsforening, Danske maritime, Danske Regioner, Datatilsynet, De Samvirkende Købmænd (DSK), Den Danske Aktuarforening, Den Danske Dommerforening, Den Danske Finansanalytikerforening, Den Danske Fondsmæglerforening, Den Danske Skatteborgerforening, Det Kooperative Fællesforbund, Det Nationale Netværk af Virksomhedsledere, Det

Økonomiske Råds Sekretariat, DI, Digitaliseringsstyrelsen, Domstolsstyrelsen, Finansforbundet, Finansministeriet, Finansrådet, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Forbrugerombudsmanden, Forbrugerrådet, Foreningen af interne revisorer, Foreningen Danske Revisorer, Forsikring & Pension, Forsvarsministeriet, FSR – danske revisorer, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, Garantifonden for indskydere og investorer, Grønlands Selvstyre, Handelshøjskolen Århus, HK Handel, Håndværksrådet, Ingeniørforeningen i Danmark, InvesteringsForeningsRådet, IT-branchen, Justitsministeriet, Klima-, Energi- og Bygningsministeriet, Komiteen for god Selskabsledelse, Kommunale Tjenestemænd og Overenskomstansatte, Kommunekredit, Kommunernes Landsforening (KL), Kommunernes Revision, Kristelig Arbejdsgiverforening, Kristelig Fagbevægelse, Kulturministeriet, Kuratorforeningen, Københavns Universitet, Landbrug & Fødevarer, Landsorganisationen i Danmark (LO), Ledernes Hovedorganisation, Liberale Erhvervs Råd, Lokale Pengeinstitutter, Lønmodtagernes Dyrtidsfond, Miljøministeriet, Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter, Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående uddannelser, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, Ministeriet for Ligestilling og Kirke, Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse, Moderniseringsstyrelsen, Nasdaq OMX Copenhagen A/S, Nets (Payment Business Services), Realkreditforeningen, Realkreditrådet, Regionale Bankers Forening, REVIFORA - foreningen for revision, økonomi og ledelse, Revisortilsynet, Rigsrevisionen, Revisorkommissionen, Roskilde Universitetscenter, Sammenslutningen Danske Andelskasser, Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger, Skatteministeriet, Social- og integrationsministeriet, SRF Skattefaglig Forening, Statsadvokaten for særlig økonomisk og international kriminalitet(SØIK), Statsministeriet, Syddansk Universitet, Telekommunikationsindustrien i Danmark, Transportministeriet, Udenrigsministeriet, Undervisningsministeriet, Værdipapircentralen og Økonomi- og Indenrigsministeriet.

Følgende organisationer, foreninger m.v. har haft bemærkninger til lovforslaget:

Advokat Carsten Fode, Advokat Knud Foldschack og advokat Line Barfod, Advokatrådet, Carlsbergfondet, Danmarks Rederiforening, Dansk Aktionærforening, Dansk Erhverv, Danske Advokater, De Samvirkende Købmænd, DI, Egmont Fonden, FSR – danske revisorer, Hans Egmont-Petersen, Håndværksrådet, Kulturministeriet, Landsorganisationen i Danmark (LO), Lønmodtagernes Dyrtidsfond (LD), Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, Novo Nordisk Fonden, Realkreditrådet, Rockwool Fonden og Social-, Børne- og Integrationsministeriet

Følgende organisationer, foreninger m.v. har afgivet hørings svar uden bemærkninger: Aalborg Universitet, Arbejdsskade styrelsen, Dansk Byggeri, Dansk Investor Relations Forening – DIRF, Domstolsstyrelsen, Forbrugerombudsmanden, Rigsrevisionen, Skatteministeriet, SRF Skattefaglig Forening, Syddansk Universitet, Undervisningsministeriet, Økonomi- og Indenrigsministeriet.

Hørings svar med ingen selvstændige bemærkninger, men som samtidigt henviser til andre organisationers m.v. hørings svar

Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Kommunale Tjenestemænd og
Overenskomstansatte